loarea acestei piese vestimentare este neagră în zonele etnografice de la nord de Mureş şi albă la sud de Mureş. Excepţie face subzona Gurahonţ, unde laibărul este de culoare albastră.

Piesele comune, purtate şi de bărbaţi şi de femei iarna, sunt *pieptarele* şi *cojoacele*, cu variantele lor zonale, şi sumanele, lungi sau scurte. Diferenţa între cele lucrate pentru bărbaţi sau pentru femei era dată de croi şi de ornamentică.

Cojoacele din judeţul Arad au fost confecţionate iniţial din piele de oaie sau de miel în culoarea lor naturală, abia mai târziu, şi numai în anumite centre, pielea fiind vopsită în negru. Croiul cojocului a fost unul unitar. Majoritatea cojoacele femeieşti au fost scurte, fără mâneci, tăiate în faţă, încheiate cu o panglică sau cu cheutori, iar cele bărbăteşti mai lungi. Pieptarele erau fără mâneci şi răscroite la gât. Unele se încheiau pe umăr şi sub braţ altele se trăgeau direct pe cap.

Fotografiile din perioada interbelică, azi cu valoare documentară, înregistrează schimbările ce au avut loc în timp. Vechiul port tradiţional continuă să fie îmbrăcat în unele sate de către bătrâni, atât duminica cât şi de sărbători, în vreme ce tinerii îl poartă adesea pe scenă.

M.D.

ANUNŢURI

• În data de 23 februarie 2023, ora 18, în Aula Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad, va avea loc lansarea cărţii *Capete Filocalice*, urmată de **conferinţa** intitulată ,,Ucenicii lui Evagrie şi învăţăturile Patericului", susţinute de Preacuviosul **Părinte Agapie Corbu**, stareţul Schitului „Buna-Vestire" din Almaş.

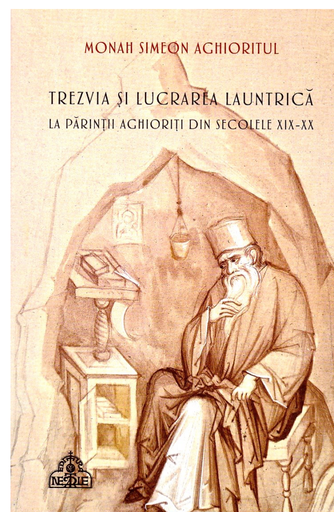

ŞTIRI

• A trecut la Domnul **preotul Emil Roman**, cel care între 1966-2008 a fost slujitor la Altarele Catedralei Vechi şi al Bisericii Micălaca veche. În perioada 1997-2008 a fost profesor şi director la Seminarul Teologic Ortodox Român din Arad, iar în 1991 este primul decan interimar al nou-înfiinţatei Facultăţi de Teologie din Arad. (sursa: *arhiepiscopiaaradului.ro*)

• În perioada 5 martie 2023 – 29 aprilie 2023, se va desfăşura, în Arhiepiscopia Aradului, proiectul misionar **„Urcuş spre Înviere", concurs** între parohiile din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului şi, de asemenea, între şcolile gimnaziale şi liceale din cuprinsul Judeţului Arad, cu două secţiuni: secţiunea „Muzică bisericească" şi secţiunea „Glas de toacă". (sursa*: arhiepiscopiaaradului.ro*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

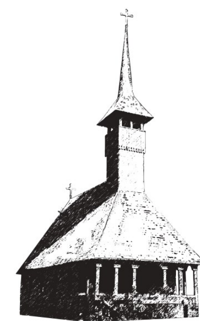

MONAH SIMEON AGHIORITUL
Trezvia şi lucrarea lăuntrică la părinţii aghioriţi din secolele XIX- XX

Cartea de faţă, exploatând scrierile Părinţilor vremurilor din urmă, încearcă să ne grăiască, nouă celor de azi, despre rugăciunea lui Iisus într-o limbă pe care o înţelegem şi să ne mijlocească experienţa duhovnicească a Părinţilor tuturor veacurilor. Lucrarea lăuntrică este urmărită atât în aspectele ei practice, cât şi teologice, pornind de la Sf. Nicodim, care reprezintă un reper pentru literatura bisericească şi aghiorită, precum şi de la textele cuvioşilor Stareţi Siluan Athonitul şi Sofronie de la Essex, Paisie Aghioritul, Porfirie Kavsokalivitul, Emilianos Simonopetritul şi alţii.

Arhiva pdf a revistei: https://archive.org/search.php?query=Maximina+pentru+suflet&sort=-publicdate
Contact: revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulţumim tuturor pentru rugăciuni şi ajutor

Numărul 6 (CXIX) 19 februarie 2023

MaxiMina
Foaie ortodoxă pentru suflet

Sfinţii săptămânii

D 19 - DUMINICA ÎNFRICOŞATEI JUDECĂŢI
Sf. Ap. Filimon, Arhip şi Apfia; Sf. Mc. Filoteea din Atena; Sf. Cuv. Teodor de la Sanaxar

L 20 - Sf. Ier. Leon al Cataniei şi Agaton, papă al Romei (Sinodul VI Ecumenic); Sf. Cuv. Visarion cel Mare (de la Pateric); Sf. Noi Mc. Macarie şi 34 de monahi ucişi de luterani la mănăstirea Valaam; **PEŞTE, LAPTE, OUĂ**

M 21 - Sf. Cuv. Timotei din Bitinia
- *Mărt. Mitropolitul Vasile Lăzărescu al Banatului (1969)*

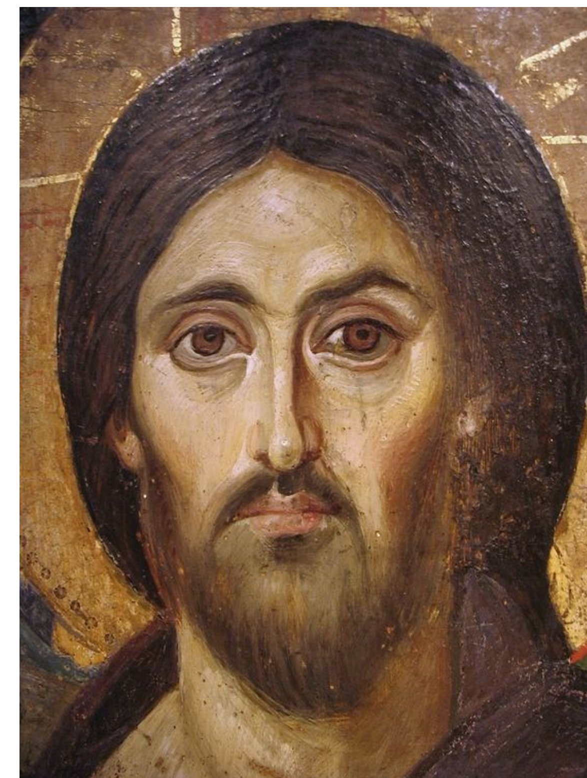
Mi 22 - Sf. Mc. din Evghenia - aflarea moaştelor; Sf. Cuv. Atanasie Mărturisitorul; Sf. Ier. Telesfor, papă al Romei
- *Protosinghel Petroniu Tănase de la Prodromu (2011);* **PEŞTE, LAPTE, OUĂ**

J 23 - **Sf. Sf. Mc. Policarp al Smirnei;** Sf. Mc. Pangratie şi Teodora, părinţii Sf. Policarp; Sf. Cuv. Gorgonia, sora Sf. Grigorie Teologul

V 24 - **Întâia şi a doua aflare a capului Sf. Ioan Botezătorul;** Sf. Cuv. Erasm de la Pecerska;
- *Mărt. Mon. Tatiana Răduleţ (1986);* **PEŞTE, LAPTE, OUĂ**

S 25 - Sf. Ier. Tarasie al Constantinopolului; Sf. Constanţa - fiica Sf. Împ. Constantin cel Mare
- *Mărt. Mon. Nicodima Vasilache (1991)*

Paul Evdokimov

Cine eşi Tu?

„Tu, Cel pe Care sufletul meu Îl iubeşte..."

Deasupra vacarmului din lume, dacă ştim să ascultăm, sensul lucrurilor ne pune întrebări. Mai mult ca oricând, existenţa umană comportă exigenţa unei inevitabile limpezimi, pune unica întrebare serioasă care s-ar putea adresa oricărui om. Iar omul credincios al acestui veac este invitat să spună ce este Dumnezeu. Această întrebare este revelatoare şi, pentru om, este un mod de a i se spune şi lui: cine eşti tu?

Cel care ar răspunde: Dumnezeu este Creator, Providenţă, Mântuitor nu face decât să reia capitolele unui manual sau mărturiseşte o distanţă între Dumnezeu şi el, căci Dumnezeu nu este Totul pentru acel om. Sf. Ioan Scărarul spunea că **trebuie să-L iubim pe Dumnezeu cum îşi iubeşte logodnicul iubita**. Un îndrăgostit, un pasionat de ceva ar spune: „Pentru mine ea este totul!... este viaţa mea!... în afara ei nu există nimic!... restul nu contează!". Sf. Grigorie de Nyssa, în culmea

uimirii sale, lasă să-i scape acest suspin: „Tu, Cel pe Care sufletul meu Îl iubește...”

Însă tradiția patristică renunță la orice definiție, fiindcă Dumnezeu Se află dincolo de orice cuvânt omenesc: „conceptele creează imagini false ale lui Dumnezeu, doar uimirea poate sesiza ceva”, mărturisește același Sf. Grigorie.

Dificultatea nu este mai mică nici în cazul omului. Ea îl face pe Teofil al Antiohiei să spună: „Arată-mi omul din tine și eu ți-L voi arăta pe Dumnezeu din mine!” Taina Divinității se reflectă în oglinda care este omul. De aceea vorbește Sf. Ap. Pavel despre omul cel tainic al inimii.

Iar atunci când aceste două ființe tainice, Dumnezeu și omul, se întâlnesc aici, viața spirituală izvorăște în „pășunile inimii”, în spațiile ei libere. „Ce e mai minunat între Dumnezeu și sufletul omului este faptul de a iubi și a fi iubit”, afirmă marii duhovniciți. El ne este mai intim decât noi înșine. Iar la acest nivel de profunzime, de uimitoare apropiere față de noi, **Dumnezeu Își întoarce fața către om și-i spune: „Eu sunt sfânt”.** El alege dintre numirile Lui pe cea care Îl ascunde cel mai mult. Înțelepciunea, puterea, chiar iubirea pot să întâlnească similitudini, dar sfințenia nu are nicio analogie aici, pe pământ. Ea nu poate fi măsurată ori comparată cu nicio realitate din această lume. De aceea, când se arată, sfințenia lui Dumnezeu provoacă în om un fior sacru, sentimentul irezistibil față de „ceea ce este cu totul altceva”.

„Adânc pe adânc cheamă”. Dumnezeu Se îndreaptă spre om, îl smulge din neant și îl cheamă să-și depășească propria condiție. Dumnezeu spune oricărui suflet: „Așază-mă ca o pecete pe inima ta, poartă-mă pe mâna ta ca pe o brățară! Căci iubirea ca moartea e de tare...”. De aceea Scriptura ne face să auzim: „Fiți sfinți precum Eu Însumi sunt sfânt.”

Poezie

Ioan Marini

Deschide-ți, frate, inima

Deschide-ți, frate, inima, din nou te cheamă Domnul,
o, vino, vino nu mai sta și las-acuma somnul!
Trezește-te, iubitul meu, tu dormi în greu păcat,
de vine moartea, ești pierdut, muri-vei neiertat!

O, nu mai sta nepăsător de mântuirea ta,
ci-ntoarce-te și, blând, Hristos azi te va lumina!
Iubitul meu, ascultă azi de glasul cel duios,
deschide-I cald inima ta, să intre-n ea Hristos!

Nu te-ntreba, iubitul meu, că ce-ai să-I spui acum,
zi: Doamne, sunt un păcătos întârziat pe drum;
și-acum, Te rog, plângând amar, să-mi ierți păcatul meu,
ridică-mă-n iubirea Ta, să merg spre cerul Tău!

Portul popular din zona Aradului

După ce am admirat varietatea portului popular din toate zonele țării, a venit vremea să ne întoarcem acasă, așa că de această dată vom admira portul popular din zona Aradului. Portul tradițional femeiesc este compus din spătoi, poale, zadie sau cârpă de încins, laibăr, cojoc, cot după cap și, iarna, șubă. Fetele de măritat purtau cerc pe cap (cunună), iar femeile măritate, cârpă sau cot. La gât - mărgele și bani de argint, prinși pe sârmă, cunoscuți sub numele de bani la grumaz.

Cămașa, numită în graiul local „spătoi”, se lucra în vremuri trecute, excusiv din cânepă groasă. Mai recent, s-a răspândit pânza învăluită țesută din fir de cânepă și fire mai groase de bumbac. Felul acesta de pânză duce la denumirea locală de pânză cu „cinari”. Croiala spătoiului se caracterizează prin faptul că atât spatele cât și fața sunt croite dintr-o singură bucată de pânză în care este tăiat la gât un decolteu pătrat. Mânecile croite larg sunt încrețite și sus la umeri și jos la „pomnari” (manșete). Caracteristice cămășii sunt umerițele, două bucăți dreptunghiulare de pânză, împodobite cu motive decorative, aplicate pe umeri. Ornamentația este plasată pe umerițe și de-a lungul mânecii. Culorile cel mai des folosite sunt negru și roșu. La cămășile de Șicula, deseori, șirul se prezintă sub forma unor buchete de flori mai distanțate. Cheițele late de 3-4 cm au aspect de dantelă și unesc foile mânecii de la umăr până la pumnari. Forma mai nouă, purtată în depresiunea Gurahonțului, are părți componente răscroite și este deschisă în față pe toată lungimea cămășii cu ornamentație de o parte și de alta a deschizăturii.

Specifice județului Arad sunt *poalele* lungi până la glezne și foarte largi. Confecționate din același material cu spătoaiele, ele erau croite din câte 6-7 lați de pânză, împăturite în pături dese, de 4-5 cm. În partea de sus, încrețiturile erau prinse într-o pânză îndoită, numită „pumnată”. Ornamentele, executate cu ață colorată sau cu alb, erau aplicate pe pumnată, la marginea de jos și la locul de îmbinare a laților. În partea de jos poalele se terminau fie cu tazle (cusături ornamentale compacte), fie cu cipcă (dantelă croșetată). Peste poale, în față se purta un șorț din bumbac alb țesut în casă, numit „zadie” sau „cârpă”. Ornamentația șorțului este plasată în partea de jos. Inițial poalele au fost purtate ca „fuste”, având dedesubt

alte poale mai puțin largi, pentru ca, după apariția fustelor de stofă și mătase, să se transforme în jupoane, purtate, în mai multe rânduri, doar pe dedesubt. În locul acestor zadii, pe Valea Mureșului, în satele plasate între dealurile Lipovei și în Câmpia Vingăi, s-au purtau fie două cătrânțe, fie cătrânță și opreg.

O piesă vestimentară femeiască foarte răspândită de pe la sfârșitul secolului al XIX-lea a fost *laibărul* sau zobonul, din catifea sau mătase, croit scurt, strâmt pe corp și puternic răscroit în față.

Șurțul (șorțul) de mătase a intrat în port concomitent cu laibărul. Deseori, atât laibărul, cât și șurțul erau confecționate din același material, peste care se purta o cârpă mare, înflorată, cu care femeia se lega încrucișat peste piept, înnodând-o la spate, numită „cotul de după cap”.

Costumul femeiesc din zona Aradului face parte din puținele costume populare la care nu există o piesă specială pentru încins mijlocul. În loc de brâu, costumul este strâns în partea de sus a poalelor de pomnată. Pe pomnată apar motive ornamentale asemănătoare cu cele de pe cămașă.

Costumul tradițional bărbătesc este compus din cămașă, izmană largă, zobon negru cu bumbi metalici, iar iarna cojoc și șubă. Pe cap vara purtau cloape, iar iarna căciuli de miel. În picioare inițial au purtat opinci, iar mai târziu cizme cu tureac tare.

Din vechea cămașa bătrânească, croită dintr-o foaie, tip tunică, netăiată la umeri, în secolul al XIX-lea au apărut două noi variante, care s-au păstrat până azi: cămașa cu platcă dreaptă, cu guler pe lângă gât și mâneci largi, libere la extremitatea inferioară, și cămașa cu platcă încrețită, cu guler răsfrânt și mâneci largi terminate cu manșete. După lungime, în județ s-a purtat, în trecut, cămașa scurtă și cămașa până la pulpe sau chiar până la genunchi, ultimele două în părțile bănățene ale județului Arad. Tehnicile de ornamentare sunt aceleași ca și la cămașa femeiască. Pe o arie largă, ornamentația la cămășile bărbătești a fost lucrată alb pe alb, însă în unele sate întâlnim și broderii realizate cu ață colorată.

Brâul de lână, cureaua cu ținte și chimirul sunt prezente mai ales în partea bănățeană a județului, în care s-a purtat cămașa lungă. Cureaua lată din piele, tip chimir, o găsim și în portul din zona moțească a județului.

Purtat peste cămașă, laibărul de la costumul bărbătesc de sărbătoare este în unele locuri scurt până la talie, în altele lung până la șold. Cu-

Mărturisitorii

Învățătorul IOAN MARINI, o viață de apostol (3)

Schimbător de vieți

Prin harul și pronia lui Dumnezeu, în loc de închisoarea propriu-zisă, Ioan Marini a fost trimis la școala de reeducare pentru minori din Galați. Acolo exista chiar o secție pentru copiii condamnați pentru fapte penale. Într-o zi, directorul închisorii i s-a adresat:

- *Am auzit că dumneata ești învățător și ai ajuns aici din motive religioase. Aici avem o misiune greu de îndeplinit, întrucât acești minori au un comportament foarte greu de stăpânit. Aș vrea să ni te alături și să te ocupi de educația lor.*

- *Bine*, a fost răspunsul.

- *Mergem să vedem copiii.*

Când au ajuns la ușa clasei, dinăuntru se auzeau zgomote și bufnituri. Când au deschis ușa, copiii au încremenit la vederea unui străin, alături de profesorul lor. O liniște deplină s-a așternut, apoi profesorul le-a spus că se va ocupa de ei într-un mod mai deosebit, apoi a plecat. După ce s-au așezat, Ioan Marini a început investigația, ca să știe cum să procedeze cu ei. S-a apropiat de sufletele lor, le-a devenit prieten, și astfel s-a creat o punte de legătură. Roadele au început să apară: copiii îl ascultau, iar la ora de religie au învățat de copilăria Domnului Hristos și despre Jertfa Sa și pentru ei, ca să devină mai buni și mai cuminți. Copiii erau receptivi și răspundeau la întrebări.

Așa a trecut timpul și se apropia eliberarea lui Marini. Directorul l-a căutat și și-a arătat admirația că învățătorul transformase niște copii din sălbatici și de nestăpânit, în mielușei. I-a mulțumit, dar Marini i-a răspuns:

- *Mulțumirea să o aduceți lui Dumnezeu Care, prin puterea Duhului Sfânt, i-a îmblânzit pe acești sărmani copii. Eu nu am făcut decât să le vorbesc despre iubirea Mântuitorului Hristos, Care a îmblânzit în vremea Sa oameni mult mai răi decât ei. Dacă doriți binele acestor copii, continuați ceea ce am început, iar ca să aveți succes, întoarceți-vă la Dumnezeu, cercetați Scriptura, ca să deveniți un bun exemplu pentru ei. Când veți apărea cu Scriptura în școală, atunci nu veți mai folosi nuiaua ca mijloc de educare. Acești copii sunt lipsiți de dragostea celor din jur. Încercați să le-o redați și veți reuși.*

O altă mărturie a puterii lui Dumnezeu prin oamenii care i Se dăruiesc total este următoarea:

În a doua zi de Paști, 1940, ostașii din Apahida, jud. Cluj îl așteptau pe Ioan Marini să le vorbească. Pe peronul gării era multă lume. Atunci, folosind acest prilej ca și în alte dăți, el se urcă pe o bancă și începe să vorbească mulțimii. Lumea, curioasă, se strânge în jurul lui. Începe să le explice despre moartea și Învierea Domnului Hristos. Apar și alte trenuri, iar nou-veniții încep și ei să-l asculte. Mecanicii și impiegații stau și ei înmărmuriți de cele ce li se spunea, până când Ioan Marini își dă seama că se oprise circulația trenurilor și atunci își încheie cuvântul.

Jertfă până la capăt

Însă mai impresionant în viața sa a fost modul jertfelnic în care a înțeles să se dăruiască total lui Dumnezeu, iar astfel, harul Duhului Sfânt a putut să lucreze în viața lui și, prin el, în viața a sute de oameni.

În 1946, în timpul cumplitei secete, a făcut o călătorie misionară în Moldova cu mai mulți ostași. Pentru că greul și foametea aduseseră oamenii la disperare, Marini și câțiva însoțitori au început să umble din sat în sat și să-i întărească pe oameni. Au încercat și să adune ajutoare, dar nu s-a putut prea mult, căci războiul numai ce se terminase și fiecare simțea greul. Așadar, mângâierea a dat-o prin dragoste și cuvânt.

Zbuciumat de cele ce văzuse în Moldova, Ioan Marini a înțeles că ajutorul nu vine doar din a vorbi despre Dumnezeu, ci și din a le arăta dragostea Sa. Așa că, la întoarcerea în Ardeal, a încercat să plaseze copii moldoveni în familii mai înstărite din părțile sale. El însuși aduce câțiva copii în satul natal și în casa familiei.

Însă prin copiii secetei a intrat în casa Marini și tifosul, care în câteva săptămâni a doborât mai multe vieți, printre care și cea a învățătorului Ioan Marini și a părinților săi. Jertfa fusese dusă până la capăt, așa cum văzuse la dascălul său, pr. Iosif Trifa.

În încheiere, nu pot să spun decât că, trăind cu această memorie a unchiului meu, de fiecare dată când mergem la Săsciori pentru parastas simt o mare bucurie și nădejde, la fel ca și în orice alt moment de cumpănă, gândindu-mă la el. Viața lui îmi amintește că turma cea mică a lui Hristos va birui întotdeauna. E o mare binecuvântare să prețuim jertfa înaintașilor, să desprăfuim și să cercetăm viețile mărturisitorilor. Jertfa lor este o mare taină, atât înaintea lui Dumnezeu, cât și pentru noi, cei care încă mai luptăm, căci lucrarea începută cu acești martiri o va desăvârși Dumnezeu în cei de acum, dacă vor răspunde „prezent”. Privind la viața lor, să ne trezim, să ne aflăm rostul și lucrarea pentru care Dumnezeu ne-a trimis în această lume. (*sfârșit*)

Andrei-Anania

Oamenii lui Dumnezeu

PĂRINTELE IUSTINIAN GEORGIAN

Ministrul ajuns monah

Născut în 1914 în părțile Brăilei, din părinți credincioși pe nume Nicolae si Chiriacuța, tânărul Iustin, cum se numea din Botez, a fost dat de mic la învățătură. Fiind foarte iscusit la minte, a reușit să termine cu bine mai multe facultăți: Academia comercială, Filosofia, Literele, Dreptul și Teologia. A fost director și apoi ministru adjunct la Ministerul Economiei Naționale. A scris și o carte intitulată *Moment filosofic*, apărută în 1947, în România deja comunistă. În ea se găsesc cuvinte îndrăznețe despre libertate. El scrie: „**Libertatea sufletească nu se poartă numai pe căile minții, pentru a fi etalată în raționamente și formulată în teorii – ea ținând, în primul rând, de realizarea de sine, pe care nimic în lume nu o poate împiedica, în afară de noi înșine**.”

Odată, pe când era în portul Constanța, a văzut o tânără care stătea plângând pe un geamantan. Aceasta se numea Mioara, era dintr-o familie de țărani săraci cu zece copii și se întorcea în țară după ce lucrase trei ani ca balerină în străinătate. Ea adusese în bagaje haine pentru frații săi și nu mai avea suficienți bani ca sa plătească vama. Atunci a apărut Iustin care a întrebat-o de ce plânge și aflând despre necazul ei, a zis că îi dă el bani pentru vamă și pentru biletul până acasă, apoi i-a cerut adresa, zicându-i ca o să se mai întâlnească. După o săptămână, Mioara fiind la câmp cu tatăl său care ara, alături de ei a oprit o limuzină neagră din care a coborât Iustin. Tânăra s-a speriat, a crezut ca acesta a venit să-și ceară banii înapoi, dar el a pețit-o de la tatăl său, căci voia ca luându-o în căsătorie, să o salveze din deșertăciunea lumii, și nu a fost refuzat. El însă i-a zis fetei că vrea ca ei doi să trăiască în feciorie.

Cununia a avut loc la București, la Catedrala Patriarhală. La slujbă, cei doi miri au fost îmbrăcați obișnuit. Mioara se gândea că după slujbă va urma o masă mare, ca la orice nuntă. De față erau și colegii lui Iustin de la minister. Însă el a trimis-o acasă să facă niște cartofi fierți, iar pe colegi i-a lăsat la un restaurant, unde le-a plătit o masă mare, apoi s-a întors acasă. Acolo ea fiersese cartofi, îi tăiase felii și îi așezase în formă de floare pe o farfurie, punând in mijloc o lumânare. Când a venit acasă, Iustin s-a bucurat și a zis : „**Să știi că lui Dumnezeu Îi place să începem căsnicia cu smerenie**”.

Au trăit în camere separate, numai la masă stând laolaltă. Iustin era foarte aspru și exigent cu sine, dar impunea și rânduială în casă, pentru ca ei să-și ducă nevoința curăției până la capăt. Își păzea simțurile ca să nu primească nici cea mai mică umbră de sminteală.

O mare virtute a lui era milostenia. Dădea săracilor tot ce avea, până și hainele de pe el. Cum vedea un om lipsit pe stradă, îi punea în buzunar o sumă de bani. Iar dacă nu avea bani la el, îi trimitea bani acasă, a doua zi. Câteodată lua câte un sărac cu el, se dezbrăca în lift și îi dădea hainele și încălțămintea. Venea de multe ori aproape dezbrăcat acasă. Zadarnic îl certau soția, rudele, prietenii. Când lua salariul, se ducea în Pantelimon, cartier de oameni săraci, își descosea buzunarele și lăsa să-i cadă în urmă banii. Oamenii săraci ajunseseră să-l cunoască și să-l aștepte când știau că e ziua lui de salariu. Iar când vedea o înmormântare de oameni simpli din cartierele sărace, se ducea să-i ajute cu bani și pe urmă pleca repede, ca aceștia să nu aibă timp să-i mulțumească și să-l întrebe cine este.

Dar sufletul său nu-și afla odihnă în lume. Mereu singuratic, mereu dornic de liniște, de biserică, de rugăciune. Nici cinstea, nici banii, nici hainele bune, nici rudele și prietenii nu-l puteau mulțumi. Sufletul său dorea să slujească lui Hristos.

În anul 1950 Iustin s-a sfătuit cu soția și au plecat amândoi la mănăstire, el la Cernica și ea la Țigănești. De acum viața lui s-a schimbat din zi în zi. Nelipsit de la biserică, îmbrăcat ca cel mai de pe urmă frate, cu haine rupte, tăcut și smerit, îi întrecea pe toți. Se ruga, se bucura, asculta, mergea și făcea toate ascultările tăcând. Apoi a fost călugărit cu numele de Iustinian. Nevoința sa de chilie nimeni n-o știa. Un lucru știau părinții: că el era cel mai sărac și mai smerit dintre toți. Făcea ascultare la biserică, la bucătărie, la cancelarie. A vrut să rămână simplu monah și să duca o viață cât mai modestă. Chilia lui nu era niciodată încuiată, căci era părăsită de săracii pe care îi miluia cu tot ce avea. Mânca o dată pe zi, după asfințitul soarelui, cartofi copți. Dormea pe o scândură acoperită cu o rogojină, iar pe rogojină presăra bolduri. Odată, fiind întrebat de ce

face așa, smeritul nevoitor a răspuns: **„Ca să nu dorm mult, căci somnul mă duce în iad”.**

Însă plecarea lui de la minister a stârnit o vâlvă mare. Era în primii ani ai instalării regimului comunist ateu, așa încât intrarea unui ministru în viața monahală a provocat mânia celor de la putere. Drept urmare, părintele Iustinian a cunoscut până la urmă și calvarul temnițelor comuniste, unde a fost purtat din închisoare în închisoare și supus la chinuri grele. Era dus iarna prin desculț prin zăpadă, cu capul descoperit, fiind lovit și întrebat: „Banditule, mai vrei să fii călugăr?”. L-au chinuit și în alte feluri, pentru a termina mai repede cu el, încât din închisoare a ieșit bolnav de cancer la plămâni. Dar el nu a apelat la doctori. De aceea unii îl numeau „călugărul nebun”.

Însă, pentru smerenia, suferințele și milostenia lui, Părintele Iustinian a dobândit darul înainte-vederii. În primăvara anului 1961, în timpul Postului Mare, el a spus părinților din mănăstire:

– Peste trei săptămâni, în duminica Tomii, la ora opt dimineața, eu mă voi duce din lumea aceasta!

Părinții, unii credeau, alții spuneau: „este înșelat de vrăjmașul”. Dar părintele Iustinian se pregătea de cale lungă. S-a mărturisit din copilărie, s-a împărtășit, s-a iertat cu toți și aștepta cu bucurie luna, ziua și ceasul dinainte știut. Ba a chemat și pe monahia Iustina de la Țigănești. Dar ea, greu bolnavă, nu a putut veni la Cernica.

– *Să nu alergi la doctor*, i-a scris părintele Iustinian. *Un singur Doctor avem, pe Hristos. Strigă la Marele Doctor!*

În ajunul Duminicii, cu câteva ceasuri înainte de plecare, a venit la chilia părintelui Iustinian un creștin de la câmp:

– Părinte, tare ne bate Dumnezeu cu secetă. De două luni nu plouă. Se strică toată recolta din cauza păcatelor noastre.

– Nu te întrista, frate... Mâine ne despărțim. Și de voi avea har înaintea Celui de Sus, mă voi ruga lui Dumnezeu să trimită ploaie pe pământ. Numai să ne rugăm.

Și iată că proorocia părintelui Iustinian s-a împlinit întocmai. A doua zi, de Duminica Tomii, când clopotele sunau pentru Sfânta Liturghie, părintele Iustinian și-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu. Era 16 Aprilie 1961. Tot soborul mănăstirii s-a uimit de sfârșitul său. La înmormântare era arșiță și zăpușeală mare. Însă din ceasul când părinții au slobozit trupul părintelui Iustinian în mormânt, Domnul s-a milostivit, a îmbrăcat văzduhul cu nori și a plouat, cu mici întreruperi, timp de 40 de zile. Toți au dat slavă lui Dumnezeu pentru o minune ca aceasta.

Cu o zi înainte de a se face parastasul părintelui Iustinian de 40 de zile, maica Iustina, foarte bolnavă, voia să se ducă la operație. În noaptea aceea însă i s-a arătat Sfântul Ierarh Calinic și i-a zis:

– Pentru părintele Iustinian te vindec! Și minunea s-a făcut. A doua zi s-a simțit vindecată definitiv și a venit la parastas.

Maica Iustina a dus și ea o viață de sfințenie. A fost anchetată și chinuită, dar nu și-a pierdut credința, căci le spunea celor ce o torturau : „Puteți să faceți ce vreți. Eu tot cu Dumnezeu rămân, nădejdea mea este în lumea de dincolo, nu în cea de aici.” A fost alungată din mănăstire și ultimii ani i-a trăit în lume, dar și așa era căutată de mulți pentru sfat, căci era foarte sporită duhovnicește. Și ea și-a cunoscut dinainte sfârșitul pământesc și a adormit la 26 iulie 1985.

I.G.

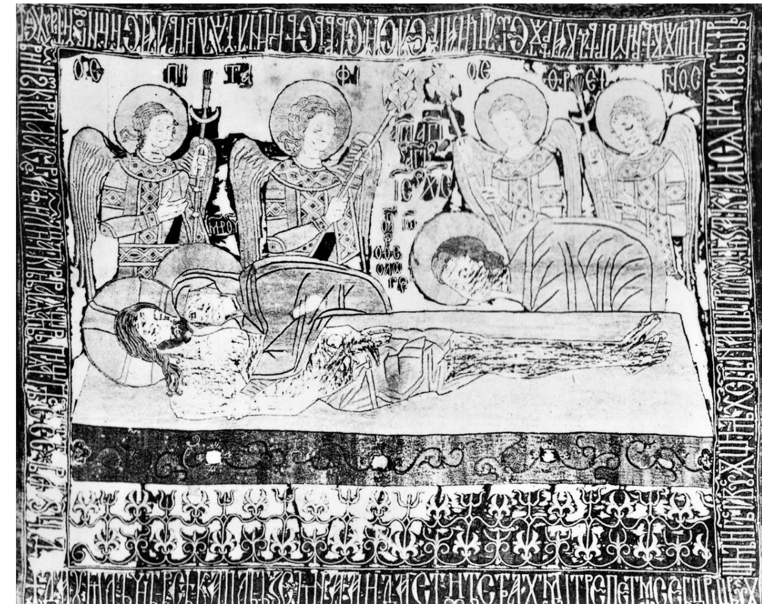
Minunea supraviețuirii unui copil

La 8 zile de la înfricoșătorul cutremur ce a avut loc în Turcia și Siria și în urma căruia au murit peste 40.000 de oameni, între dărâmături a fost găsit viu un băiețel de 5 ani. El a fost întrebat cum a reușit să supraviețuiască atâta timp fără mâncare. Băiatul le-a spus pompierilor că un bărbat îmbrăcat în alb a venit lângă el în tot acest timp, l-a hrănit și i-a dat apă. Apoi a plecat. Minunea a fost aflată în toată lumea, iar reacțiile multora dintre cei care comentează această întâmplare au fost că Dumnezeu l-a hrănit pe copilaș.

Ce sunt epitaful, aerul și procovețele?

VĂLURILE LITURGICE

În ansamblul broderiilor cultice, epitafurile, aerele și procovețele formează o categorie distinctă, implicată direct în săvârșirea Liturghiei, fapt pentru care se mai numesc și *văluri liturgice*. Ele au destinații precise și sunt împodobite cu scene consacrate din viața Mântuitorului, legate strâns de semnificația momentelor liturgice la care participă. Mărimea lor variază în funcție de menirea practică a fiecăruia dintre ele.

Dimensiunile cele mai mari le are întotdeauna **epitaful**, a cărui temă iconografică - brodată sau pictată - reprezintă constant scena plângerii lui Iisus, după coborârea Sa de pe cruce. Denumirea acestei piese este de origine greacă și se compune din cuvintele *epi* și *taphos*, ceea ce înseamnă „peste mormânt” sau „deasupra mormântului”. Sensul etimologic al noțiunii acoperă numai parțial semnificațiile obiectului. Specific în exclusivitate cultului ortodox, epitaful are o destinație polifuncțională, care variază de-a lungul anului în raport cu anumite sărbători și perioade, în Vinerea Mare din Săptămâna Patimilor este adus în mijlocul bisericii, înconjurat cu flori și lumânări aprinse; apoi este dus din nou în Altar pentru a fi așezat pe Sfânta Masă; aici rămâne până în ziua Înălțării, când este ridicat și repus la locul său obișnuit din concavitatea absidei principale.

Aducerea epitafului, în Vinerea Mare, din altar în naos, simbolizează coborârea lui Iisus de pe cruce, plângerea și înmormântarea Sa; readucerea în Altar și așezarea lui pe Sfânta Masă, semnifică Învierea Mântuitorului a treia zi, iar ridicarea de pe Sfânta Masă, la patruzeci de zile după Înviere, sugerează Înălțarea Sa la cer.

Încă din secolul al XV-lea, epitaful a început să fie confundat cu **aerul**, datorită faptului că ambele au aceeași temă iconografică, simbolizând jertfa lui Iisus, plângerea sau punerea Sa în mormânt. Asemănătoare, într-adevăr, sub raport iconografic, cele două categorii de văluri liturgice se deosebesc totuși între ele în primul rând prin *destinația lor funcțională*, dar și ca *dimensiuni*. Aerul este de fapt unul din cele trei procovețe - și anume, cel mai mare dintre acestea - destinat să acopere vasele de cult pe timpul păstrării lor la proscomidie sau să fie purtat pe umerii preotului care duce discul, la ieșirea cu Sfintele Daruri din timpul Heruvicului.

Aerul, după denumirea sa grecească, sau *văzduhul*, după cea de origine slavonă, simbolizează, când se găsește la proscomidie, cerul pe care a strălucit steaua călăuzitoare a magilor în drumul lor spre peștera din Betleem, în care S-a născut Iisus; când este purtat pe umerii preotului, la ieșirea cu Sfintele Daruri, semnifică trupul mort al Mântuitorului, iar când acoperă sfintele vase, așezate pe pristol, sugerează lespedea de pe mormântul Său.

Având o formă dreptunghiulară, ca și epitaful, laturile aerului rareori depășesc lungimea de 0,70 m, pe câtă vreme laturile epitafului sunt întotdeauna mai mari de 1 m., ajungând uneori să depășească 2 m. Niciodată epitaful nu poate fi întrebuințat ca aer.

Noțiunea de **procovăț** (*această formă este azi mai des folosită decât cea inițială, pocrovăț*) deriva în limba română din slavonescul „pokrovu”, având înțelesul de „acoperământ”. În biserică există trei procovețe. Astfel, primul, a cărui temă iconografică reprezintă împărtășirea Apostolilor cu agneț acoperă discul, copia și steluța; cel de al doilea, reprezentând împărtășirea Apostolilor cu vin, se așază peste potir și linguriță, iar aerul se așterne peste toate la un loc.

Pe timpul aflării lor la proscomidie, procovețele mici simbolizează scutecele în care a fost înfășat Iisus la Naștere, iar când sunt purtate la ieșirea cu Sfintele Daruri semnifică vălurile în care Mântuitorul a fost înfășurat la înmormântare.

Arta broderiei atinge în unele epitafuri, aere și procoveţe românești din secolele al XV-lea și al XVI-lea, culmile desăvârșirii atât sub raport compozițional și cromatic, cât și ca tehnică de execuție. Se broda cu fir de aur, de mătase și de argint, pe suport de catifea sau pe satin, de cânepă sau de in, în atelierele specializate care funcționau pe lângă mănăstiri și curțile domnești. Celebre sunt, pentru frumusețea, măiestria și finețea execuției, aerele și procovețele de la Sucevița, Moldovița și Putna, iar cele mai vechi epitafuri românești sunt cel de la Cozia din 1396 (*foto*) și de la Neamț din 1437. Ele se disting prin monumentalitatea și sobrietatea compozițiilor, prin somptuozitatea și dramatismul lor concentrat, prin grandoarea hieratică a personajelor și prin atmosfera lor cromatică, elegantă și gravă totodată.